ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 26.02.1963 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

19

VYHLÁŠKA
Ministerstva financií

z 15. februára 1963

o odplatnom nadobúdaní vecí socialistickými organizáciami od občanov a súkromných právnických osôb

Ministerstvo financií po dohode so všetkými ústrednými úradmi a orgánmi, po prejednaní s niektorými národnými výbormi a s vybranými podnikmi ustanovuje podľa § 21 vládneho nariadenia č. 81/1958 Zb. o správe národného majetku:

Predmet úpravy

§ 1

Táto vyhláška upravuje zmluvné nadobúdanie vecí socialistickými organizáciami od občanov a od súkromných právnických osôb (ďalej len „súkromníci“) za odplatu celkom alebo čiastočne peňažnú, ako aj spôsob úhrady peňažnej odplaty a jej uvoľňovanie.

§ 2

Ustanovenia tejto vyhlášky sa nevzťahujú na nadobúdanie:

a) poľnohospodárskych výrobkov, hospodárskych alebo domácich zvierat, ak ide o plnenie dodávkových úloh a predaj prebytkov poľnohospodárskych výrobkov podľa osobitných predpisov*). Vzťahujú sa však na nadobúdanie týchto vecí, ak sú scudzované v súvislosti s prevodom hospodárstiev jednotných roľníckych družstiev a jednotlivo hospodáriacich roľníkov do štátnych organizácií**) alebo v súvislosti s odovzdaním súkromného poľnohospodárskeho závodu (jeho časti) do užívania štátnej organizácii alebo jednotnému roľníckemu družstvu,***)

b) včelstiev, ako aj zveriny a zvierat, ak je dovolené ich voľne chytať,

c) lesných plodín, liečivých bylín, surovín a predmetov, ak je dovolené ich voľne zbierať, a rozličných drevín od ich pestovateľov,

d) prototypov vynálezov a zlepšovacích návrhov od pôvodcov alebo navrhovateľov, ak už príslušný orgán rozhodol, že sa vynález alebo zlepšovací návrh prijíma, vyskúša alebo zavedie,

e) surovín národnými podnikmi Zberné suroviny a Kovošrot,

f) umeleckých alebo vedeckých diel od ich autorov, vdov (družiek) a maloletých sirôt po nich,

g) drahých kovov (zlato, striebro, platina) organizáciou oprávnenou na to podľa osobitných predpisov,

h) vecí v exekučnom konaní,

ch) inventáru a zásob nadobúdaných od nájomcov pôdy, ktorá nepodlieha výkupu podľa § 2 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. O náhradách za tento majetok platia obdobne predpisy o náhradách za inventár kúpený podľa § 6 ods. 5 zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy a podľa § 14 ods. 2 zákona č. 46/1948 Zb.,†)

i) práv.

Nadobúdanie vecí

§ 3

(1) Socialistická organizácia (ďalej len „organizácia“) môže nadobúdať od súkromníka za odplatu - ak nie je v tejto vyhláške alebo v osobitných predpisoch ustanovené inak - len nehnuteľnosti pre plánované potreby rozvoja národného hospodárstva a predmety kultúrnej alebo vedeckej hodnoty pre galérie, múzeá, vedecké ústavy alebo pre vývoz.

(2) Socialistická organizácia je povinná

a) preskúmať, či nadobudnutie veci bude v súlade s platnými predpismi, najmä s predpismi o plánovaní, rozpočtovaní a o devízovom hospodárstve,

b) preskúmať, či odplata za vec neprevýši cenu veci zodpovedajúcej platným predpisom,

c) požadovať od súkromníka, aby osvedčil svoje vlastníctvo, a ak je spoluvlastníkom, aby osvedčil aj výšku spoluvlastníckeho podielu,

d) vyžiadať si privolenie od nadriadeného orgánu, pokiaľ je privolenie podľa ustanovenia § 4 potrebné.

§ 4

(1) Ústredné orgány a krajské národné výbory môžu nadobúdať veci bez privolenia.

(2) Ak sa ďalej neustanovuje inak, je príslušným dať privolenie pre nadobudnutie veci orgán priamo organizácii nadriadený.

(3) Ústredné orgány a krajské národné výbory môžu ustanoviť, že organizácie nimi riadené môžu nadobúdať bez privolenia veci v cene do 50 000 Kčs.

(4) Okresné národné výbory môžu bez privolenia nadobúdať veci v cene do 50 000 Kčs a miestne národné výbory v cene do 10 000 Kčs.

(5) Pokiaľ môžu národné výbory nadobúdať podľa odsekov 1 a 4 veci bez privolenia, sú príslušné dávať privolenia pre nadobudnutie veci národným výborom nižších stupňov a organizáciám riadeným národnými výbormi.

(6) Krajské národné výbory môžu všeobecne alebo v určitých prípadoch obmedziť oprávnenia národných výborov nižších stupňov, ktoré im prislúchajú podľa odsekov 4 a 5.

(7) Okresné a miestne národné výbory môžu určiť, v ktorých prípadoch organizácie nimi riadené nepotrebujú privolenie pre nadobudnutie veci, avšak len do výšky svojho oprávnenia podľa predchádzajúcich odsekov.

(8) Krajské národné výbory môžu všeobecne alebo v určitých prípadoch rozšíriť oprávnenie mestských a obvodných národných výborov, ktoré nevykonávajú pôsobnosť okresných národných výborov. Toto oprávnenie môžu rozšíriť len do výšky oprávnenia okresných národných výborov.

(9) Jednotné roľnícke družstvo smie nadobúdať veci bez privolenia až do výšky ceny 5 000 Kčs; pri vyššej cene len s privolením okresného národného výboru, v obvode ktorého má družstvo sídlo.

(10) Od vlastného zamestnanca smie organizácia nadobúdať veci vždy len s privolením nadriadeného orgánu a národný výbor s privolením národného výboru vyššieho stupňa.

§ 5

(1) Ak organizácia potrebuje výnimočne a nutne pre plnenie svojich úloh nadobudnúť iné veci než sú uvedené v § 3 a ak nemôže vec v primeranom čase získať od inej organizácie, môže ju nadobudnúť od súkromníka za odplatu, len ak dá k tomu privolenie nadriadený ústredný orgán, prípadne krajský národný výbor, ak je organizáciou národný výbor nižšieho stupňa alebo organizácia riadená národným výborom. Jednotné roľnícke družstvo potrebuje privolenie krajského národného výboru.

(2) Ustanovenie § 3 ods. 2 platí i tu.

§ 6

Organizácia, ktorá je určená nadobúdať veci od súkromníkov podľa osobitných predpisov*) nie je obmedzená ustanoveniami § 3 ods. 1 a § 5 a nepotrebuje pre ich nadobúdanie privolenie. To isté platí i pre nákup záhumienkového zvieratstva poľnohospodárskymi organizáciami.

§ 7

Za nadobudnutie veci od súkromníka sa považuje i nadobudnutie veci od socialistickej organizácie, ktorej súkromník zveril vec, aby ju predala na jeho účet.

Spôsob úhrady peňažnej odplaty

§ 8

(1) Organizácia vyplatí súkromníkovi odplatu v hotovosti (§ 9) alebo na jeho voľný účet (§ 10) alebo na jeho bezúročný účet (§ 11).

(2) Ak je vlastníkom veci devízový cudzozemec, spôsob úhrady odplaty sa spravuje devízovými predpismi.

§ 9

(1) V hotovosti vyplatí organizácia súkromníkovi odplatu, ak odplata neprevyšuje 300 Kčs.

(2) Ak odplata prevyšuje 300 Kčs, nie však 1 000 Kčs, vyplatí organizácia súkromníkovi odplatu v hotovosti, ak súkromník organizácii vopred písomne vyhlási, že v bežnom kalendárnom roku po prvý raz scudzuje vec podľa tejto vyhlášky, že nemá v žiadnej štátnej sporiteľni bezúročný účet, že nedlhuje dane, poplatky, ani poistné nemocenského alebo dôchodkového poistenia a že nemá ani iné záväzky voči socialistickým organizáciám.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak súkromníkom je likvidovaný podnik (§ 11 ods. 3).

§ 10

(1) Ak organizácia nadobudne vec od živnostníka, ktorý v rámci povoleného vykonávania živnosti je oprávnený takúto vec scudziť, organizácia vyplatí odplatu bez ohľadu na jej výšku na bežný (voľný) účet živnostníka v štátnej sporiteľni príslušnej podľa jeho bydliska. Ak však ide o obchodníka, ktorý sa zaoberá kúpou vecí za účelom ich ďalšieho predaja, platia o spôsobe výplaty ustanovenia § 9, prípadne § 11.

(2) Pred vykonaním výplaty na voľný účet musí živnostník organizácii vopred písomne vyhlásiť, že nedlhuje dane, poplatky, ani poistné nemocenského alebo dôchodkového poistenia, a že nemá ani iné záväzky voči socialistickým organizáciám.

(3) Organizácia pri výplate odplaty na voľný účet živnostníka je povinná oznámiť štátnej sporiteľni, že úhrada je určená na voľný účet. Ďalej oznámi dôvod úhrady, údaje dokladu o nadobudnutí veci, presnú adresu živnostníka, mená a adresy spoluvlastníkov a ich podiely (§ 12), prípadne ďalšie potrebné a závažné údaje.

(4) Súkromnému likvidovanému podniku nesmie organizácia vyplatiť odplatu na voľný účet (§ 11 ods.3).

§ 11

(1) Ak nie sú splnené predpoklady pre výplatu odplaty v hotovosti (§ 9) alebo na voľný účet (§ 10), organizácia vyplatí odplatu súkromníkovi na jeho bezúročný účet v štátnej sporiteľni, v obvode ktorej má súkromník trvalé bydlisko.

(2) Súkromník smie mať len jeden bezúročný účet, a to v štátnej sporiteľni, v obvode ktorej má trvalé bydlisko. Súkromníci, ak sú členmi tej istej rodiny (manžel, manželka, druh, družka a maloleté deti) a ak žijú v spoločnej domácnosti, smú mať len jeden spoločný bezúročný účet a len v štátnej sporiteľni, v obvode ktorej je ich spoločná domácnosť.

(3) Odplatu za vec nadobudnutú od súkromného podniku likvidovaného národnou správou alebo iným úradne ustanoveným likvidátorom vyplatí organizácia bez zreteľa na jej výšku vždy na osobitný bezúročný účet likvidovaného podniku v štátnej sporiteľni, v obvode ktorej likvidovaný podnik má sídlo.

(4) Ustanovenie § 10 ods. 3 platí obdobne pri výplate odplaty na bezúročný účet; ak ide o výplatu odplaty, ktorá má byť účelove viazaná (§ 13 ods. 2), organizácia je povinná aj túto okolnosť oznámiť štátnej sporiteľni. Pri výplate odplaty podľa odseku 3, oznámi organizácia štátnej sporiteľni aj meno a adresu národného správcu (likvidátora).

§ 12

Ak odplata prislúcha spoluvlastníkom veci, je pre spôsob výplaty (§ 8) rozhodujúca výška celej odplaty. Pri výplate v hotovosti alebo na voľný účet vyplatí organizácia každému spoluvlastníkovi takú časť odplaty, aká zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu.

Uvoľňovanie prostriedkov z bezúročných účtov

§ 13

(1) Prostriedky na bezúročných účtoch smú sa vyplácať len v prípadoch a za podmienok uvedených v § 14 až 18.

(2) Prostriedky na bezúročnom účte, ktoré sú účelove viazané podľa predpisov o určení náhrady za vyvlastnenie nehnuteľností občanom a súkromným právnickým osobám[*]) smú sa vyplácať len v prípadoch a za podmienok uvedených v § 14, 16 a 17. Ak súkromník vráti z prostriedkov účelove viazaných na bezúročnom účte organizácii príslušný cenový rozdiel podľa uvedených predpisov alebo ak preukázateľne použije tieto prostriedky na účel, pre ktorý boli viazané, prestáva byť prípadný zvyšok týchto prostriedkov účelove viazaný.

(3) Príslušným okresným národným výborom podľa ďalších ustanovení je okresný národný výbor, v obvode ktorého má súkromník trvalé bydlisko alebo likvidovaný podnik svoje sídlo.

§ 14

Z bezúročného účtu uhradí štátna sporiteľňa podľa splnomocnenia súkromníka priamo jeho veriteľom preukázané záväzky v tomto poradí:

a) dane, poplatky a poistné nemocenského alebo dôchodkového poistenia, ktoré v deň zloženia prostriedkov na bezúročný účet boli splatné dlhšie ako jeden rok,

b) záväzky z pôžičiek poskytnutých peňažnými ústavmi pred dňom zloženia prostriedkov na bezúročný účet, s výnimkou záväzkov zo spotrebných pôžičiek.

§ 15

(1) Štátna sporiteľňa môže z bezúročného účtu, nie však zo súm účelove viazaných (§ 13 ods. 2), vyplatiť v každom kalendárnom roku najviac 1 000 Kčs okrem súm uvoľnených podľa § 14, 16 až 18.

(2) Pred uvoľnením sumy musí súkromník sporiteľni písomne vyhlásiť, že nedlhuje dane, poplatky ani poistné nemocenského alebo dôchodkového poistenia a že nemá ani iné splatné záväzky voči socialistickým organizáciám.

(3) Okresný národný výbor môže na žiadosť súkromníka a po prejednaní s miestnym národným výborom zvýšiť voľnú sumu (odsek 1) až na 5 000 Kčs ročne, ak je súkromník svojou výživou odkázaný prevažne na príjem z bezúročného účtu.

§ 16

(1) S privolením okresného národného výboru vyplatí štátna sporiteľňa z bezúročného účtu súkromníka preukázané náklady na individuálnu výstavbu alebo na získanie náhradných stavieb dodávateľským spôsobom za vykúpené stavby v osobnom vlastníctve a na získanie potrebného pozemku.

(2) Ak ide o individuálnu výstavbu, musí sa k žiadosti o privolenie pripojiť stavebné povolenie a rozpočet skutočných nákladov na stavbu, preskúmaný čo do primeranosti stavebným úradom podľa miesta stavby. Podľa privolenia okresného národného výboru vyplatí štátna sporiteľňa súkromníkovi

a) 40 % stavebného nákladu po predložení potvrdenia stavebného úradu podľa miesta stavby, že so stavbou sa už začalo,

b) ďalších 30 % stavebného nákladu po predložení potvrdenia stavebného úradu, že na stavbe je ukončené hrubé murivo, a potvrdenie okresného národného výboru, že suma vyplatená podľa písmena a) bola v rámci rozpočtu vyčerpaná na úhradu skutočných nákladov (výdavkov),

c) zvyšok stavebného nákladu po predložení potvrdenia stavebného úradu, že stavba je zastrešená a potvrdenia okresného národného výboru, že suma vyplatená podľa písmena a) a b) bola v rámci rozpočtu vyčerpaná na úhradu skutočných nákladov (výdavkov).

(3) Ak ide o získanie náhradnej stavby dodávateľským spôsobom, vyplatí štátna sporiteľňa uvoľnené sumy priamo súkromníkovým veriteľom podľa predložených dokladov.

(4) Štátna sporiteľňa vyplatí uvoľnenú sumu, ak súkromník písomne vyhlási, že nemá žiadne záväzky uvedené v § 14.

§ 17

(1) S privolením okresného národného výboru vykoná štátna sporiteľňa z bezúročného účtu úhradu určeného členského podielu na družstevnú bytovú výstavbu stavebnému bytovému družstvu,*) ktorého je súkromník členom. Okresný národný výbor môže dať privolenie aj na úhradu tej časti dlhodobého investičného úveru, poskytnutého bankou stavebnému bytovému družstvu, ktorá pripadá na súkromníka.

(2) Privolenie na výplatu prostriedkov na úhradu časti dlhodobého investičného úveru vydá okresný národný výbor súčasne s privolením na zaplatenie členského podielu družstevníka. Výnimočne môže vydať toto privolenie dodatočne, avšak vždy len pred prevedením investičného úveru družstva na účet dlhodobej pôžičky.

(3) Súkromník, ktorý žiada o uvoľnenie prostriedkov pre účel uvedený v odseku 1 veta druhá, musí predložiť okresnému národnému výboru vyhlásenie stavebného bytového družstva, že súhlasí s jednorazovou úhradou časti dlhodobého investičného úveru na neho pripadajúcou. K žiadosti pripojí potvrdenie družstva o tom, koľko pomerne pripadá na jeho byt z dlhodobého investičného úveru poskytnutého bankou.

(4) Okresný národný výbor pred privolením skúma dôvodnosť a primeranosť potreby súkromníka a uváži, či privolenie vzhľadom na všetky okolnosti by nebolo v rozpore so spoločenským záujmom.

(5) Ustanovenie § 16 ods. 4 platí obdobne.

§ 18

(1) S privolením okresného národného výboru štátna sporiteľňa vyplatí z bezúročného účtu, nie však zo súm účelove viazaných (§ 13 ods. 2), prípadne i iné náklady a záväzky než uvedené v predchádzajúcich ustanoveniach. Okresný národný výbor udelí privolenie len za predpokladu, že súkromník nemôže preukázateľne uhradiť tieto výdavky zo svojich pracovných príjmov alebo úspor alebo z pracovných príjmov (úspor) členov svojej rodiny. Ustanovenie § 17 ods. 4 platí obdobne.

(2) Okresný národný výbor môže v celkom výnimočných prípadoch povoliť, že štátna sporiteľňa smie uvoľnené sumy vyplatiť súkromníkovi namiesto jeho veriteľom.

(3) Ustanovenie § 16 ods. 4 platí obdobne.

§ 19

(1) Pohľadávky súkromných veriteľov, ktoré viazli na majetku, za ktorý odplata bola vyplatená na bezúročný účet, môžu sa týmto veriteľom z bezúročného účtu vyplatiť len na ich bezúročné účty a len s privolením okresného národného výboru.

(2) Dedičské podiely, ktoré majú dedičia - súkromníci na bezúročnom účte poručiteľa, prevedie štátna sporiteľňa podľa uznesenia štátneho notárstva na bezúročné účty dedičov v štátnej sporiteľni, v obvode ktorej majú trvalé bydlisko.

(3) O bezúročných účtoch uvedených v odsekoch 1 a 2 platia ustanovenia o ostatných bezúročných účtoch súkromníkov; podľa § 15 ods. 1 môže však štátna sporiteľňa z bezúročného účtu dediča (odsek 2) vyplatiť najviac pomerný diel sumy 1 000 Kčs, ktorý zodpovedá jeho dedičskému podielu k bezúročnému účtu poručiteľa.

(4) Ustanovenie § 15 ods. 3 platí i tu.

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 20

Ustanovenia tejto vyhlášky o spôsobe úhrady peňažnej odplaty a o jej uvoľňovaní platia i pre úhradu a uvoľňovanie náhrady za veci súkromníkov získané organizáciou vo vyvlastňovacom konaní.

§ 21

Organizácie vedú pre účely kontroly osobitný záznam o všetkých prípadoch, v ktorých podľa tejto vyhlášky nadobudli veci od súkromníkov.

§ 22

Ministerstvo financií môže povoliť výnimky a odchýlky z tejto vyhlášky.

§ 23

(1) Zrušuje sa vyhláška č. 206/1958 Ú. l. (Ú. v.), o odplatnom nadobúdaní vecí od súkromníkov organizáciami socialistického sektora v znení vyhlášky č. 134/1960 Zb.

(2) Na prípady, v ktorých rozhodnutie alebo právne konanie, podľa ktorého organizácia vec získala, nadobudlo právnu účinnosť pred dňom účinnosti tejto vyhlášky, použije sa i za jej účinnosti ustanovenie § 7 ods. 2 až 5 vyhlášky č. 206/1958 Ú. l. (Ú. v.).

(3) Nedotknuté zostávajú predpisy o odvádzaní nájomného z budov na osobitné účty v štátnych sporiteľniach,*) ďalej predpisy o poradí záložných práv a predpisy o dani z príjmov obyvateľstva.**)

§ 24

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Prvý námestník ministra:

Dvořák v. r.

*) Vyhláška č. 103/1962 Zb. o úprave predaja prebytkov poľnohospodárskych výrobkov.

**) Smernice Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva por. č. 51/1961 Zbierky smerníc pre národné výbory.

***) Podľa § 4 vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby.

†) Vyhláška č. 1447/1948 Ú. l. I (č. 1008/1948 Ú. v.), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o novej pozemkovej reforme a vyhláška č. 2394/1948 Ú. l. I (č. 1314/1948 Ú. v.), ktorou sa vykonáva § 6 ods. 5 zákona o revízii prvej pozemkovej reformy.

*) Napr. Smernice Ministerstva školstva a kultúry pre organizáciu a riadenie činnosti Antikvariátu v ČSSR (č. 28.121/62-XIII/3 z 31. 7. 1962 - príloha Vestníka Ministerstva školstva a kultúry z 10. 9. 1962).

*) § 19 vyhlášky Min. financií č. 18/1963 Zb.

*) Zákon č. 27/1959 Zb. o družstevnej bytovej výstavbe.

*) Vyhláška ministra financií č. 371/1952 Ú. l. (č. 2/1953 Ú. v.) o odvádzaní nájomného z budov na osobitné účty v štátnych sporiteľniach a vykonávacie pokyny.

**) Odsek 57 vyhlášky č. 146/1961 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 145/1961 Zb. o dani z príjmov obyvateľstva.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.